

Sygn. akt VI Gz 310/17

POSTANOWIENIE

Dnia 29 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Renata Bober

Sędziowie: SSO Anna Harmata

SSO Marta Zalewska (spr.)

Protokolant: asyst. sędz. Joanna Gołąbek

po rozpoznaniu w dniu 29 grudnia 2017 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

w postępowaniu upadłościowym obejmującym likwidację majątku upadłego -

D. K. - osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej

w sprawie z wniosku upadłego o umorzenie zobowiązań bez ustalania planu spłaty

na skutek zażalenia wierzyciela U. Niestandaryzowanego (...)z siedzibą w W. na postanowienie Sądu Rejonowego w Rzeszowie Sekcji ds. Restrukturyzacyjnych i Upadłościowych z dnia 6 czerwca 2017 r., sygn. akt V GUp 38/16.

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie przekazując sprawę Sądowi Rejonowemu w Rzeszowie do dalszego prowadzenia, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Rzeszowie (k. 162) umorzył zobowiązania Upadłego D. K. bez ustalenia planu spłaty wierzycieli (pkt I), ustalił wynagrodzenie (...) w wysokości 4 400 zł + VAT (pkt II), obciążył Skarb Państwa niepokrytymi kosztami postępowania upadłościowego (pkt III) Uzasadniając powyższe rozstrzygnięcie w zakresie pkt. I Sąd I instancji ustalił, że postanowieniem z dnia 13 kwietnia 2016 r. Sąd Rejonowy w Rzeszowie ogłosił upadłość D. K.. W postępowaniu upadłościowym syndyk sporządził spis inwentarza i główną listę wierzytelności (zatwierdzoną 27 października 2016 r. k. 73), na których uznał wierzytelności w łącznej kwocie 63.882,15 zł. Jednocześnie ustalono, że Upadły nie posiada żadnych nieruchomości. Jedynym majątkiem jest auto osobowe marki B. rok produkcji 1994, którego upadły jest współwłaścicielem wraz z A. K.. Upadły nie posiada żadnych oszczędności na rachunkach bankowych, papierów wartościowych. Upadły jest jedynym żywicielem rodziny, jest zatrudniony w Sądzie Apelacyjnym w Rzeszowie na stanowisku konserwatora, z wynagrodzeniem ok. 3.000,00 zł brutto. Płaci alimenty w wysokości 480,00 zł, do tego dochodzą opłaty eksploatacyjne związane z utrzymaniem domu. Posiada również syna z drugiego małżeństwa na którego utrzymanie również łoży.

W toku całego postępowania Upadły współpracował z Syndykiem, który przychylił się do wniosku Upadłego.

Rozważając przesłanki do zastosowania art. 491¹⁶ ust. 1 ustawy Prawo Upadłościowe Sąd Rejonowy stwierdził, że orzekający o umorzeniu zobowiązań upadłego sąd, bierze pod uwagę możliwości zarobkowe upadłego, wysokość

niezaspokojonych wierzytelności i realność ich zaspokojenia w przyszłości. Wskazał, że upadły nie posiada wartościowego majątku, posiada stałe źródło utrzymania, które praktycznie w całości przeznaczane jest na spłatę świadczeń alimentacyjnych oraz utrzymanie rodziny i domu. W konsekwencji powyższych ustaleń wnioszek Upadłego o umorzenie zobowiązań Sąd Rejonowy ocenił jako zasadny i umorzył zobowiązania Dłużnika bez ustalenia planu spłaty wierzycieli na podstawie art. 491¹⁶ pr. up., mając na względzie, iż osobista sytuacja upadłego w oczywisty sposób wskazywała, że nie byłby on zdolny do dokonania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł wierzyciel U. Niestandaryzowany (...)z siedzibą w W. (k. 168-172)

zaskarżając je co do punktu I i zarzucając Sądowi Rejonowemu naruszenie następujących przepisów:

1. art. 491¹⁶ ust. 1 p.u. poprzez:

- jego niewłaściwe zastosowanie w sytuacji, gdy nie wyjaśniono całkowicie możliwości zarobkowych i osobistych Upadłego do spłaty wierzycieli w jakimkolwiek, nawet najmniejszym zakresie, oraz nie ustalono w sposób wyczerpujący sytuacji rodzinnej Upadłego,

- błędną wykładnię i przyjęcie, że pojęcie „jakichkolwiek spłat” użyte w tejże normie dotyczy także niewielkich wpłat dokonywanych w ramach planu spłaty, w sytuacji, w której termin ten określa całkowitą niemożność dokonywania spłat w ramach planu spłaty, nie zaś jakiegokolwiek części,

2. art. 491¹⁵ ust. 1 p.u. poprzez niezastosowanie wskazanej normy i umorzenie zobowiązań Upadłego bez ustalania planu spłaty wierzycieli, w sytuacji gdy istniały podstawy do jego ustalenia i zaspokojenia chociażby w najmniejszym zakresie wierzycieli,

3. art. 233 §1 K.p.c. poprzez jego błędne zastosowanie i przyjęcie, że dochody Upadłego osiągnane na dzień wydania zaskarżonego postanowienia w zestawieniu z ponoszonymi i ustalonymi konkretnie wydatkami nie uzasadniają ustalenia planu spłaty, w sytuacji, gdy stwierdzenie takie jest co najmniej przedwczesne wobec braku ustalenia konkretnych wydatków ponoszonych przez Upadłego oraz Jego rodzinę,

4. art. 419¹⁵ ust. 1 p.u. w zw. z art. 2 ust 2 p.u. poprzez nieuwzględnienie, iż postępowanie upadłościowe powinno mieć na celu również jak najpełniejsze zaspokojenie wierzycieli, co w efekcie doprowadziło do niezastosowania wskazanej normy i umorzenia zobowiązań Upadłego bez ustalania planu spłaty wierzycieli,

5. art. 328 §2 K.p.c. w zw. z art. 361 K.p.c. w zw. z art. 33 ust. 1 p.u. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i nie wskazanie w treści uzasadnienia zaskarżonego postanowienia wszystkich okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia, tj. wysokość opłat eksploatacyjnych i wysokości środków przeznaczanych na utrzymanie syna z drugiego małżeństwa, przez co niemożliwym jest ustalenie, jakie realnie koszty ponosi Upadły, co z kolei utrudnia instancyjną kontrolę zaskarżonego postanowienia.

W oparciu o powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę pkt I zaskarżonego postanowienia poprzez ustalenie planu spłaty wierzycieli zgodnie z treścią art. 491¹⁵ ust. 1 p.u. na maksymalny okres spłaty, tj. 36 miesięcy oraz zasądzenie na rzecz Wierzyciela kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie zasługiwało na uwzględnienie.

Na wstępie należy wskazać, że umorzenie zobowiązań dłużnika – konsumenta, stanowi naczelny cel postępowania upadłościowego prowadzonego wobec osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej. Zgodnie z normą art. 2 ust. 2 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze w brzmieniu obowiązującym od 1.01.2015 r. dodatkową wytyczną

dla prowadzonego postępowania jest zaspokojenie roszczeń wierzycieli, ale ma być ona realizowana jedynie w miarę możliwości. Umorzenie zobowiązań powinno zostać jednak poprzedzone próbą spłacenia przynajmniej części zadłużenia w drodze fazy likwidacyjnej i fazy realizacji planu spłaty wierzycieli, bowiem podstawowym mechanizmem oddłużenia upadłego jest plan spłaty obejmujący wierzycieli, które nie zostały zaspokojone w postępowaniu upadłościowym. Dopiero jeśli sytuacja osobista upadłego dłużnika wskazuje, że nie jest i nie będzie on zdolny do dokonywania jakichkolwiek spłat, sąd umarza zobowiązania bez ustalania planu spłaty na podstawie art. 491¹⁶ w/w ustawy.

W rozpoznawanej sprawie Sąd I instancji przyjmując zaistnienie przesłanek z art. 491¹⁶ w/w ustawy zrezygnował z ustalenia planu spłaty wierzycieli i umorzył zobowiązania upadłego względem wierzycieli.

W ocenie Sądu Okręgowego rezygnacja z ustalenia planu spłaty nie była uzasadniona, a w przedmiotowej sprawie nie zachodzą przesłanki pozwalające na umorzenie zobowiązań dłużnika D. K. w oparciu o powołany powyżej przepis art. 491¹⁶ PUiN. Zgromadzony w toku postępowania materiał dowodowy nie daje podstaw do przyjęcia, że osobista sytuacja upadłego jest tego rodzaju, że jest oczywiste, że nie jest on zdolny do dokonywania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli. Z analizy materiału dowodowego wynikają przeciwne wnioski. Wprawdzie umorzenie postępowania upadłościowego względem konsumenta w trybie **art. 491¹⁶ PrUp** ma charakter uproszczony (skutkiem jego jest oddłużenie upadłego bez przeprowadzenia fazy likwidacji majątku i bez fazy planu spłaty), niemniej odstąpienie od ustalenia planu spłaty, a zatem rezygnacja z istotnego stadium postępowania upadłościowego, powinno mieć charakter absolutnie wyjątkowy, gdy z uwagi na stan zdrowia upadłego, niedołężność, brak zdolności do pracy, w połączeniu z brakiem źródeł przychodów może być oczywiste, że upadły nie dokona jakichkolwiek spłat. (por. komentarz do art. 491¹⁶ Pr upadłościowe, Adamus 2016, wyd.1, Legalis)

Dokonując analizy sytuacji osobistej upadłego w kontekście art. 491¹⁶ PrUp w świetle dostępnych danych wskazać należy, że jest on osobą pracującą, posiada stały comiesięczny dochód w wysokości 3000 zł brutto z tytułu zatrudnienia w Sądzie Apelacyjnym w Rzeszowie. Płaci alimenty w wysokości 480 zł miesięcznie. Jedyne jego majątek stanowiło auto osobowe marki B. rok prod. 1994 którego był współwłaścicielem, które w toku postępowania upadłościowego zostało zbyte za kwotę 1200 zł. Upadły nie posiada żadnych środków pieniężnych, oszczędności na rachunkach bankowych, innych przedmiotów wartościowych. Nie zostało jednak wyjaśnione przez Sąd Rejonowy, w jakiej wysokości upadły ponosi koszty związane z utrzymaniem rodziny i domu oraz jaką faktycznie sumę przeznacza na rzecz utrzymania syna z drugiego małżeństwa. Brak ustalenia przez Sąd I instancji, jakie realnie koszty ponosi Upadły i jaka jest suma jego wydatków, w sytuacji kiedy posiada on stałe źródło dochodu z umowy o pracę powoduje, że niemożliwym jest ustalenie, czy pozostają mu wolne środki, które mógłby przeznaczać na zaspokojenie wierzycieli. Jedyną znaną Sądowi sumą jest kwota 480 zł alimentów jakie upadły płaci na rzecz syna z pierwszego małżeństwa, co wskazuje, że po jej odjęciu upadłemu pozostaje do zagospodarowania kwota kilkuset złotych miesięcznie. W świetle powyższych znanych Sądowi konkretnych danych co do wydatków Upadłego nie jest uprawnione przyjęcie, że cały otrzymywany dochód praktycznie w całości przeznacza on na spłatę świadczeń alimentacyjnych, jak ustalił to Sąd Rejonowy. Ponadto poza ogólnym stwierdzeniem, że upadły pozostaje jedynym żywicielem rodziny nie zostały w ogóle wyjaśnione okoliczności pozostawania bez pracy przez małżonkę upadłego z którą obecnie zamieszkuje, w tym okoliczność przyczyn pozostawania przez nią bez pracy, czy jest zarejestrowana jako osoba bezrobotna w Urzędzie Pracy i czy z tego tytułu pobiera zasiłek czy też jest niezdolna do podjęcia zatrudnienia i dlaczego. Ustalenie tych kwestii ma istotne znaczenie, gdyż małżonek jest również zobowiązany do partycypowania w kosztach utrzymania domu i rodziny. W ocenie Sądu II instancji bez wyjaśnienia powyższej kwestii jak też łącznej i faktycznej sumy wydatków upadłego, w tym wydatków związanych z utrzymaniem syna z drugiego małżeństwa i tych związanych z utrzymaniem domu nie jest możliwe prawidłowe rozstrzygnięcie niniejszej sprawy i ustalenie, że jego sytuacja wskazuje w sposób oczywisty, że nie byłby on zdolny do dokonania jakichkolwiek spłat na rzecz wierzycieli. Podkreślić jednak należy, że okoliczności te powinien podać i udowodnić dłużnik. Nie jest rzeczą Sądu prowadzenie postępowania dowodowego w zakresie przesłanek z artykułu 491¹⁶ PU. Zatem w oparciu o te wykazane przez dłużnika dane: stałe wynagrodzenie miesięczne 3000 zł brutto, wydatki miesięczne na alimenty 480 zł Sąd Rejonowy zobowiązany był ustalić plan

spląty, tym bardziej, że przepisy regulujące upadłość konsumencką przewidują na etapie wykonywania planu spląty wierzycieli możliwość jego dopasowania do zmieniających się okoliczności dotyczących osoby upadłego. Zgodnie z przepisem art. 491¹⁹ ust 1 w/w ustawy PU jeżeli upadły nie może wywiązać się z obowiązków określonych w planie spląty, sąd na jego wniosek, po wysłuchaniu wierzycieli może zmienić plan spląty. Zmiana planu spląty może polegać na przedłużeniu terminu spląty wierzytelności, w literaturze prawa wskazuje się również, że zmiana ta może dotyczyć sposobu zaspokojenia zobowiązań określonego w planie spląty wierzycieli w odniesieniu do każdego z elementów planu spląty wierzycieli. Wreszcie, także na etapie wykonywania planu spląty wierzycieli, w razie pojawienia się trwałej niemożności wywiązania się z obowiązków określonych w planie spląty, wynikającej z okoliczności niezależnych od upadłego, dopuszczalne jest uchylenie przez sąd planu spląty i umorzenie niezaspokojonych zobowiązań upadłego bez ujemnych skutków dla dłużnika. (art. 491¹⁹ puin) Rozwiązanie powyższe jest odpowiednikiem zastosowanego przez Sąd I instancji przepisu art. 491¹⁶ PUiN . Jednocześnie dodać należy, że obligatoryjnym elementem tego planu, zgodnie z art. 491¹⁵ PUiN jest wskazanie jaka część zobowiązań upadłego powstałych przed dniem ogłoszenia upadłości zostanie umorzona po wykonaniu planu spląty.

Mając na uwadze powyższe, w okolicznościach sprawy zasadnym była w ocenie Sądu II instancji **zmiana zaskarżonego postanowienia** poprzez jego uchylenie i przekazanie sprawy do dalszego prowadzenia. Ustalenie planu spląty jest kompetencją sądu upadłościowego, na postanowienie w tym przedmiocie przysługuje zażalenie / art. 491¹⁴ ust. 1 i 2 puin/. W dalszym toku sprawy Sąd Rejonowy ustali plan spląty wierzycieli stosownie do treści art. 491¹⁵ PUiN, a ustalając zakres spląt Sąd I instancji będzie się kierował możliwościami zarobkowymi upadłego, koniecznością utrzymania upadłego i osób pozostających na jego utrzymaniu, wysokością niezaspokojonych wierzytelności i realnością ich zaspokojenia, a jeśli na tym etapie uzna, iż zachodzi potrzeba uzupełnienia materiału dowodowego zwróci się o powyższe do stron postępowania.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 386 § 1 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc oraz art. 108 § 1 kpc.